

MTV OY
Vastaava ohjelmatoimittaja Sami Rahnasto
Ilmalantori 2
00033 MTV3

Selvityksenne 15.7.2003

RANTOJEN KUNKKU -OHJELMAN LÄHETYSAIKA

Asian tausta

Viestintävirasto on saanut yhteydenoton, jonka mukaan MTV Oy on lähettänyt MTV3-kanavallaan päivittäin kello 16.30 Rantojen kunkku -ohjelmasarjaa, jota on yhteydenoton mukaan pidettävä lasten kehitykselle haitallisena ohjelmana. Yhteydenotossa on erityisesti kiinnitetty huomiota 16.6. - 20.6.2003 esitettyihin jaksoihin.

Sovellettavat säännökset

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuuksensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättävällä tavalla muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia.

Säännöksen tulkintakäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että edellä mainitun tyyppiset lasten kehitykselle haitalliset ohjelmat tulee sijoittaa lähetettäväksi kello 21.00-06.00 välisenä aikana. Viestintävirasto katsoo, että lapsille haitallisina ohjelmina pidetään ohjelmia, jotka on kielletty alle 15-vuotiailta.

Saadut selvitykset

Viestintävirasto pyysi MTV Oy:ltä selvitystä asiassa sekä näytenuhoja 16.6. - 20.6.2003 esitetystä jaksosta.

Viestintävirasto vastaanotti MTV Oy:n 15.7.2003 päivätyn selvityksen ja on tutustunut sille toimitettuun näytenuhaan.

Selvityksen mukaan Rantojen kunkku -ohjelmasarja on nuorille suunnattu parodia Baywatch-sarjasta. Ohjelman luonteesta johtuen näyttelijät ovat pukeutuneet ranta-asuihin, mikä on saattanut johtaa pienten lasten vanhempien paheksuntaan. Ohjelmasarjaa on esitetty kello 16.10 kesällä 2002 eikä tällöin ole tullut negatiivista palautetta yleisöltä. Kesällä 2003 ohjelmasarjaa esitettiin kuitenkin välittömästi Pokemon lastenohjelman jälkeen, jolloin pieniä lapsia on voinut jäädä katsomaan televisiota. MTV OY on ottanut tämän huomioon ja sijoittanut lastenohjelmien ja Rantojen kunkku -ohjelman väliin 15 minuuttia Pilanpäiten-ohjelmaa.

Viestintäviraston kannanotto

Suomeen tulevat video- ja tietokonepelit kulkevat Valtion Elokuvatarkastamon kautta. Kuvaohjelmien tarkastamisesta annettu laki velvoittaa kuvaohjelman valmistajan tai maahantuojan tekemään tarkastusviranomaiselle ilmoituksen ennen kuvaohjelman levittämistä. Käytännössä ilmoituksen tekijä voi itse määritellä ikärajasuosituksen. Elokuvatarkastamo voi tarvittaessa tarkastaa ohjelman.

Televisio-ohjelmille ei ole kuvaohjelmien tarkastamisesta annetun lain mukaisia ennakovalvontakeinoja. Television katselijoita, toisin kuin esimerkiksi elokuvateattereissa kävijöitä, ei myöskään voi valvoa ikärajan perusteella. Televisio-ohjelmien osalta lähetysajan valinnalla tai teknisin keinoin tuleekin varmistaa, että alaikäiset eivät kuule tai näe ohjelmia, jotka voivat vahingoittaa heidän fyysistä, henkistä tai moraalista kehitystään (hallituksen esitys 34/1998 televisio- ja radiotoimintaa koskevaksi lainsäädännöksi).

Viestintävirastolle toimitetun Rantojen kunkku -ohjelmasarjan näytejaksoissa on viitteellisesti esitettyä seksuaalista sisältöä sekä näytejaksoissa Synninpäästäjä ja Muukalaisia rannalla myös lieviä kauhua herättäviä elementtejä. Kuten MTV Oy:n selvityksessä todetaan, ohjelmasarja on luonteeltaan parodia. Näytejaksojen perusteella sarjan komiikka perustuu paljolti seksuaalisiin viittauksiin eikä ohjelmasarjan seksuaalinen sisältö siten muodostu sellaisenaan MTV:n selvityksessä esiin tuomista ranta-asuista. Sarjassa pyritään parodioimaan mainitun Baywatch-sarjan lisäksi myös tiettyjä tai tiettyntyyppisiä elokuvia. Synninpäästäjä ja Muukalaisia rannalla -jaksot parodioivat kauhu- ja avaruuselokuvia. Näin ollen niissä on käytetty koomisella tavalla em. kaltaisille elokuville tyypillisiä kauhua tai pelkoa herättäviä elementtejä.

Valtion elokuvatarkastamon ikärajalukuituksen perusteiden mukaan pehmeä erotiikka perustellussa yhteydessä, kuten komediassa tai draamassa sekä lievähköt kauhuelementit piirros- ja näytelmäelokuvissa kuuluvat alle 11-vuotiailta kiellettyjen kuvaohjelmien kategoriaan. Rantojen kunkku -ohjelmasarjaa ei siis ole pidettävä sellaisena lasten kehitykselle haitallisena ohjelmana, joka tulee sijoittaa lähetettäväksi kello 21.00-06.00 välisenä aikana. Ohjelmasarja sisältää kuitenkin elementtejä, jotka Valtion elokuvatarkastamon ikärajalukuituksen perusteiden mukaan ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti pienten lasten kehitykseen.

Viestintäviraston näkemyksen mukaan tämänkaltaisia ohjelmia esitettäessä tulisi kiinnittää erityisesti huomiota ohjelman esitysaikaan sekä -paikkaan suhteessa muuhun ohjelmistoon. Viestintävirasto suosittaa, ettei tällaisia ohjelmia sijoitettaisi ajallisesti pienten lasten ohjelmien lähelle taikka esitettäisi niitä sellaisena aikana, jolloin yleensä esitetään pienille lapsille suunnattuja ohjelmia.

Yksikön päällikkö Merja Saari

Ylitarkastaja Ilona Kurki-Suonio